

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

OPRICHTER Dr. J. R. BEVERSLUIS

Orgaan van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

16e Jaargang

No. 11

November 1943

Oorspronkelijke Bijdragen

REDE VAN DEN VOORZITTER
DER NEDERLANDSCHE BOSCHBOUWVEREENIGING
Dr H. VAN VLOTEN.

(Uitgesproken ter opening van de algemeene vergadering
te Utrecht op 15 October 1943.)

Dames en Heeren.

Ik heet U hartelijk welkom op deze jaarvergadering van de Nederlandsche Boschbouw Vereniging. Het bestuur stelt Uwe aanwezigheid op hoogen prijs.

Dat wij in Utrecht vergaderen is het gevolg van het verbod voor de bewoners van bepaalde deelen van ons land, om zich in andere provincies op te houden.

Het bosch in Nederland maakt zorgelijke tijden door. Voor een land als het onze met zulk een gering percentage bosch zijn de eischen die aan den houtvoorraad worden gesteld angstwekkend. De vorderingen nemen zulke afmetingen aan, dat ook nog flink produceerende, veel belovende opstanden moeten worden geveld, opstanden die onder normale omstandigheden en bij een aan boschbouwkundig juiste eischen voldoende beheer zeker niet voor velling in aanmerking zouden zijn gekomen. Het wordt het slachten van de kip, die eieren zou moeten leggen of van de koe die melk en boter zou moeten leveren. Kippen kan men in korten tijd weer terug krijgen, met koeien zal het iets langer duren, maar voordat het bosch de schade ingehaald zal hebben, zullen tientallen jaren verlopen.

Hiermede zijn wij er echter nog niet. Er zijn ook gevaren van economischen aard. Hierop kom ik straks iets uitvoeriger terug.

Ik wil eerst een ander mededeelen over de Vereeniging zelve.

Dan moet ik in de eerste plaats een onzer oud-voorzitters herdenken, den Heer Bruinsma, Oud-Hoofdinspecteur van het Boschwezen in Nederlandsch Indië, die op 19 Augustus 1943 overleed. Zijn werk en betekenis, ook voor den Boschbouw in Nederland, zijn in het Boschbouw Tijdschrift herdacht door Prof. A. te Wechel. Een wel besteed leven is met den dood van den Heer Bruinsma beëindigd. Ook onze vereeniging zal zijn verdiensten in dankbare herinnering houden. Mag ik U verzoeken, hem eenige oogenblikken te gedenken.

Onze Vereeniging heeft overigens zelfs onder de tegenwoordige moeilijke omstandigheden niet te klagen. Het aantal leden is weer toegenomen. Wij verloren één lid door overlijden en er traden negen nieuwe leden toe. Ook de eerste persoonlijke donateur is toegelaten en één lid werd donateur-instelling.

Ons tijdschrift heeft een crisis doorgemaakt, zonder dat velen onder U het misschien hebben gemerkt. Het is nl. op een oogenblik zelfs opgeheven en zou daarna gecombineerd moeten verschijnen met het Tijdschrift der Ned. Heidemaatschappij. Daarbij zou 60% op de uitgave moeten worden bezuinigd. Het is echter gelukt om het zelfstandige verschijnen met een besparing van 25% te verzekeren, doordat het in een andere rubriek van tijdschriften kon worden ondergebracht. Zooals reeds in de vorige vergadering werd aangekondigd, moest de uitbreiding van het aantal abonnementen worden stop gezet. Ook worden geen losse nummers meer verkocht.

Enkele onzer commissies zijn druk aan het werk, zooals de Commissie Z.Z., die 6 maal vergaderde. De Commissie voor de nomenclatuur der houtsoorten schijnt haar werk nagenoeg te hebben voltooid. In de commissie tot het samenstellen van een boekje over het Nederlandsche Bosch is een vacature door het bedanken van een der leden. Andere commissies wachten nog steeds op het einde van den oorlog, om hun werk voort te zetten.

Op ons verzoek inzake de uitbreiding van de teeltvergunningen met het oog op de

voorziening in de groote behoefte aan plantsoen voor de herbebosschingen ontvingen wij intusschen antwoord. Het seizoen was te ver voortgeschreden, om toen nog iets te ondernemen. Door het staatstoezicht op de boomkwekerijen komt er voortaan een onderling overleg van het Staatsboschbeheer met het bedrijfsschap voor sierteeltoproducten. Dit maakt het mogelijk, om van de zijde van den boschbouw invloed uit te oefenen in de gewenschte richting. In het antwoord wordt er echter tevens gezegd, dat de mogelijkheid om iets te bereiken wordt belemmerd door gebrek aan zaden, door snellen afzet van het éénjarig plantsoen, waardoor de kwekerijen niet steeds geheel bezet zijn, door gebrek aan arbeidskrachten, waardoor o.a. moeilijker verspeend en verplant kan worden, door gebrek aan mest en door vervoersmoeilijkheden.

Aangaande het voorstel van den Heer Beversluis is het bestuur tot de conclusie gekomen, dat weliswaar een handleiding voor boschbezitters in den geest van een almanak buitengewoon nuttig zou zijn, maar dat de onkosten te hoog zouden worden door een klein aantal afnemers. Het bestuur meent daarom van een dergelijk plan voorloopig te moeten afzien. De vraag blijft echter m.i. open, of het soms op den weg van het Staatsboschbeheer zou liggen een dergelijke uitgave ter hand te nemen, en daardoor zijn stimulerenden invloed op de ontwikkeling van den boschbouw in ons land te verhoogen.

Op ons programma van werkzaamheden staat nog een vergadering ter bespreking van de nieuwe voorschriften voor het Indeelen, Meten en Sorteeren van hout. Hiermede zou gecombineerd worden een bezoek aan de proefsorteeringen van de Nederlandsche Heidemaatschappij op de Waterberg te Arnhem. Aangezien Arnhem in een verboden provincie ligt, is dit plan voorloopig moeilijk uitvoerbaar. Wij moeten echter toch op de nieuwe prijsregeling wachten en zullen tegen dien tijd verder zien.

Ons medelid de Heer Jansen, houtvester van het Staatsboschbeheer te Assen, herdacht op 1 October den dag waarop hij 25 jaren geleden in dienst trad. Hoewel het bestuur hem reeds schriftelijk heeft gelukgewenscht, wil ik gaarne van deze plaats nog persoonlijk eraan herinneren, hoe zeer wij zijn pionierswerk in Drente onder moeilijke omstandigheden van bodem en klimaat waardeeren, hoe geïnteresseerd wij zijn geweest op onze excursies in zijn amtsgebied in de toenmaals nog jonge beplantingen, volgens nieuwere ideeën onder zijn leiding in Drente aangelegd, en hoe wij verlangen naar het volgende bezoek in zijn houtvesterij, om de verdere ontwikkeling in oogenschouw te nemen.

Kunnen wij ons dus over den toestand onzer Vereeniging verheugen, dit kan niet gezegd worden van den boschbouw. Wij zouden als vereeniging niet verantwoord zijn, als wij hiervoor onze oogen sloten. Integendeel wij moeten trachten het onze bij te dragen om hierin verandering te brengen.

Het bestuur heeft dan ook na de suggesties van de Heeren ten Sythoff en Staf aandacht besteed aan twee cardinale problemen, waarmee de instandhouding van ons boschbezit, wij mogen wel zeggen zijn bestaan, is gemoeid.

Het eene probleem betreft de financiering van de herbebosschingen, het andere de houtprijzen.

Ik spreek hier opzettelijk en doelbewust van financiering der herbebosschingen, want in vele gevallen is de opbrengst uit het gekapte hout tengevolge van de hooge kosten van nieuwe bebossching niet eens voldoende om den aanleg te financieren. Het bestuur heeft reeds stappen ondernomen bij den Secretaris-Generaal van Landbouw en Visscherij, om deze moeilijkheid op te lossen door een subsidieering van de particuliere boschbezitters. In het stadium waarin deze aangelegenheid op het oogenblik verkeert, is het niet wenschelijk hierover nu in details te treden. Wij kunnen echter wel de verzekering geven, dat de kwestie ernstig wordt overwogen en dat een redelijke kans bestaat op een oplossing.

Bij het tweede probleem gaat het om de houtprijzen. Er is een nieuwe prijsregeling op komst. Het resultaat hiervan dienen wij af te wachten. Maar het is wel noodzakelijk, dat wij hier constateeren, dat de oude prijzen te laag zijn. Bij te lage houtprijzen is echter een geregeld, duurzaam boschbedrijf onmogelijk. Dit is geen specifiek Nederlandsche zaak. Ook in andere landen, Denemarken, Hongarije en zelfs in Duitschland staat men voor hetzelfde probleem. Wel zal er een verschil in prijs moeten zijn tusschen Nederland en Hongarije bijv. of tusschen Nederland en Duitschland. De omstandigheden voor de houtproductie zijn immers in de verschillende landen zeer ongelijk. Dit neemt echter niet weg, dat alle landen zich voor de noodzakelijkheid zien gesteld, om aan het boschbedrijf zoodanige vergoeding voor zijn producten ter beschikking te stellen, dat niet alleen alle onkosten worden goedge maakt, maar dat er ook een billijke winstmarge aanwezig is. In zijn boek „Wirtschaftslehre des Forstwesens" wijst Köstler (p. 303—304) in 1943 op de funeste gevolgen van te lage houtprijzen,

die tot achterwegelaten van alle mogelijke werkzaamheden leiden. Wil men de prijzen regelen, dan dient daaraan een deskundig onderzoek vooraf te gaan, waardoor de prijzen kunnen worden gemotiveerd. Men mag dus volgens hem nooit de prijzen fixeren, die op een bepaalden datum hebben gegolden. Deze hangen immers volkomen af van de toevallige omstandigheden van dien eenen dag.

Dat het hier een zaak van internationaal belang betreft, en hoe urgent zij is, moge U nog blijken uit een resolutie van het Centre International de Sylviculture, die in den loop van vergaderingen van 31 Augustus tot 4 September 1943 met algemeene stemmen werd aangenomen:

„De commissie van het Centre International de Sylviculture veroorlooft zich de Regeeringen van de Staten-leden opmerkzaam te maken op het feit, dat de vorderingen van hout boven de normale kapmassa in het algemeen een belangrijke voortijdige in-teering van het boschkapitaal beteekenen. Het herstel van dit kapitaal zal zich over lange jaren moeten uitstrekken. Zoodra de omstandigheden dit zullen toelaten, zullen de abnormaal hoge oogsten gecompenseerd dienen te worden door een reductie van de kapmassa, die over een tamelijk lang tijdperk verdeeld zal moeten worden, en door herbebossingen.

In dezen gedachtengang is het wenschelijk zoo te handelen, dat de prijzen, die voor bewerkt hout worden vastgesteld, zoodanig worden berekend, dat aan de boscheigenaren voor hun hout op stam, na aftrek van alle onkosten, een billijke winst wordt verzekerd.

Dit advies heeft intusschen de verschillende Regeeringen bereikt. Het is te hopen, dat het in Nederland zal gelukken, om prijzen vast te stellen, die gebaseerd zijn op de voorwaarden van de houtproductie in Nederland. Hierdoor zou het gevaar voor het bestaan van ons boschbezit, waarop ik hierboven heb gewezen, worden afgewend.

Het is niet meer mogelijk geweest deze kwestie als punt op de agenda te plaatsen, maar ik zal bij de rondvraag hierop terugkomen, om met U na te gaan wat de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging ter bevordering van dit zoo bij uitstek belangrijke doel kan doen.

Hiermede verklaar ik de vergadering voor geopend.